

BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİ: Gelişmeler ve Fırsatlar

Ali Haydar Elveren
Özel Emeklilik Daire Başkanı
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

“Banka Dışı Mali Kurumlar ve
Sermaye Piyasası Raporu: Türkiye”
İMKB, İstanbul
(8 Mayıs 2003)

1

Sistemin Temel Unsurları

- Bireylerin ve işverenlerin katılımı gönüllülük esasına dayalı
- Bireysel hesaplara dayalı fonlu bir sistem
- Kamu emeklilik sistemlerini tamamlayıcı
- Kamunun gözetim ve denetim sorumluluğu

2

Kuruluş ve Ruhsat Başvuruları

- Kuruluş ve Dönüşüm Başvurusu : 13
  - Dönüşüm İzin Başvurusu : 11
    - Dönüşüm İzni Alanlar : 10
    - Dönüşüm İzni Reddedilen : 1
  - Kuruluş İzin Başvurusu : 2
    - Kuruluş izni alan : 1
    - İncelemesi devam eden : 1
- Faaliyet Ruhsatı Başvurusu : 7

3

Rapora İlişkin Değerlendirme

- Sosyal Sigortalar Kanununun Geçici 20 Maddesine göre kurulu vakıf ve sandıklar
  - "Sosyal Güvenlik Reformu" kapsamında değerlendirilmesi
  - Mali yapıları artan oranda kötüleşmekte
  - Uygun aktüeryal yöntemlerle ilgili mali kuruluşun fimsal tablolarında yer alması
- Tamamlayıcı emeklilik programları
  - Emeklilik faaliyetleri herhangi bir kuruluş tarafından aktüeryal olarak denetlenmemektedir
  - 2001 yılından itibaren Müsteşarlığımız bu türdeki vakıf ve sandıklara ilişkin veri toplanması ve aktüeryal denetim esaslarının belirlenmesine yönelik çalışmalar yapmaktadır
  - Mali sistem içerisinde faaliyet gösterecekleri yapıya kavuşturulması
  - Emeklilik faaliyetleri açısından özel emekliliği düzenleyen ve denetleyen kurumun denetime tabi olması

4

Rapora İlişkin Değerlendirme

- Bireysel Emeklilik Sistemi
  - Denetim ve düzenlemenin tek bir kamu kuruluşu tarafından yerine getirilmesi
  - Bireysel emekliliğinin potansiyelini dikkate alan ileriye yönelik kurumsal yapının gerekliliği
  - Tamamlayıcı emeklilik programlarının emeklilik programlarını da kapsayacak "Özel Emeklilik ve Sigortacılık Kurulu"nun seçenek olarak değerlendirilmesi

5

Fırsatlar ve Beklentiler

- Nüfusun yaşlanmasına karşı finansal korunma
- Sosyal güvenlik sisteminde özel emekliliğin daha fazla görev üstlenmesinin gerekliliği
- Uzun vadeli tasarruf potansiyelinin etkin kullanılmasında bireysel hesaplara dayalı fonlu sistemler için hizmet sunumu açısından seçenek
  - Kıdem tazminatı fonu
  - Vakıf ve sandıkların emeklilik benzeri faaliyetleri
- Vergisel teşviklerin özellikle tasarruf potansiyeli yüksek üst ve orta gelir gruplarının katılımını teşvik edecek şekilde artırılması
- Bireylerin ve kuruluşların finansal bilgi düzeyinin artırılmasına yönelik ilgili sektör ve kamu kurumları tarafından gerçekleştirilecek ortak eğitim ve tanıtım faaliyetlerinin gerekliliği
- Özel emekliliğe ilişkin mevzuat ve kurumsal yapının güçlendirilmesi

6